TaiKonin opetussuunnitelma - tanssin ja kuvataiteen laaja oppimäärä

Nimi	TaiKonin opetussuunnitelma - tanssin ja kuvataiteen laaja oppimäärä
Tiivistelmä	TaiKonin tanssin ja kuvataiteen laajan oppimäärän opetussuunnitelma
Kunta	Vaasa
Koulu	Vaasan kansalaisopisto Alma - Vasa medborgarinstitut Alma
Hyväksymispäivämäärä	27.5.2025
Julkaistu	7.8.2025

SISÄLTÖ

1. Opetussuunnitelma. 1
   1.1. Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet. 1
   1.2. Opetussuunnitelman laatiminen. 1
   1.3. Opetussuunnitelman sisältö. 1
2. Taiteen perusopetuksen yleiset tavoitteet. 3
   2.1. Taiteen perusopetuksen tehtävä. 3
   2.2. Arvoperusta. 3
   2.3. Oppimiskäsitys. 4
   2.4. Laajan oppimäärän yhteiset tavoitteet. 5
3. Opetuksen toteuttaminen. 6
   3.1. Oppimisympäristöt. 6
   3.2. Toimintakulttuuri. 6
   3.3. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa. 7
   3.4. Toiminnan jatkuva kehittäminen. 8
4. Opintojen laajuus ja rakenne. 9
   4.1. Opintojen laajuus. 9
   4.2. Opintojen rakenne. 9
5. Oppimäärän yksilöllistäminen. 11
   5.1. Oppimäärän yksilöllistäminen. 11
   5.2. Oppilaaksi ottamisen periaatteet. 11
6. Oppimisen arviointi. 12
   6.1. Arvioinnin tehtävä. 12
   6.2. Arviointi opintojen aikana. 12
   6.3. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen. 13
   6.4. Oppimäärän arviointi. 13
   6.5. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot. 14
7. Kuvataide. 16
8. Tanssi. 19

1. Opetussuunnitelma

1.1. Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet

Taiteen perusopetuksen ohjausjärjestelmän osia ovat

- *laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta*
- *Opetushallituksen määräys taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista*
- *koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma.*

Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5 §:n mukaan Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä (opetussuunnitelman perusteet). Opetushallitus päättää myös oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §).

Taiteen perusopetus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja oppilaan arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä.

1.2. Opetussuunnitelman laatiminen

Koulutuksen järjestäjä laatii ja hyväksyy kullekin taiteenalalle opetussuunnitelman Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaan tarkentaen ja täsmentäen niitä. Jos koulutuksen järjestäjä, kuten esimerkiksi kunta, hankkii taiteen perusopetuksen julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä taikka säätiöltä, koulutuksen järjestäjä hyväksyy opetussuunnitelman ja vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti.

Opetussuunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset tarpeet ja valmiudet, taiteenalan traditio ja paikallinen kulttuuriperintö, taiteenalan kansalliset ja kansainväliset muutokset, jatko-opintojen vaatimukset sekä oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus.

Opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitoksen opettajien ja mahdollisuuksien mukaan myös oppilaiden, huoltajien ja muiden tahojen kanssa. Yhteistyö eri tahojen kanssa tukee opetussuunnitelmaprosessin onnistumista.

1.3. Opetussuunnitelman sisältö

Opetussuunnitelman tulee sisältää seuraavat asiat sen mukaan, kuin näissä taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määrätään:

- *oppilaitoksen toiminta-ajatus*
- *oppilaitoksen arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat*
- *oppilaitoksen toimintakulttuuri*
- *opetuksen rakenne ja laajuus*
- *opetuksen yleiset tavoitteet*
- *perusopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet*
- *syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet*
- *laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit*
- *oppimisen arviointi*
- *oppimäärän yksilöllistäminen*
- *oppilaaksi ottamisen periaatteet*

- *yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa*
- *toiminnan jatkuva kehittäminen.*

Koulutuksen järjestää suunnittelee opetuksen tarjonnan ja päättää opetuksen määrästä opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Opetuksen määrä mitoitetaan niin, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa.

Opetussuunnitelma laaditaan niin selkeästi, että myös oppilas ja hänen huoltajansa voivat saada opinnoista riittävästi tietoa.

Koulutuksen järjestäjä arvioi antamaansa koulutusta ja osallistuu toimintansa ulkopuoliseen arviointiin [Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) 7 § (muutettu lailla 1301/2013)]. Opetussuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä edelleen kehitetään osana tätä tehtävää.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 5 a §:n mukaan (609/1986, muutettu lailla 1329/2014) koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerralla. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

2. Taiteen perusopetuksen yleiset tavoitteet

2.1. Taiteen perusopetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalle kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiselle Suomessa. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

TaiKon on kansalaisopisto Alman alaisuudessa toimiva taideopetusta antava yksikkö, ylläpitäjänä Vaasan kaupunki. Yksikön tehtävänä on antaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetusta tanssissa ja kuvataiteessa sekä yleisen oppimäärän opetusta käsityössä, teatteritaiteessa, sirkustaiteessa ja mediataiteessa. Opetuskielinä ovat suomi ja ruotsi.

TaiKonin toiminnan keskeisenä tavoitteena on tukea oppilaan kasvua ja kehitystä taiteen keinoin sekä edistää myönteisen taidesuhteen kehittymisen monitaiteellisessa ympäristössä, luoden pohjan elinikäiseen harrastamiseen ja osallistavaan kulttuurin kokemiseen.

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteet huomioiden. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua alan ammatilliseen koulutukseen.

2.2. Arvoperusta

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämäänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.

Opetuksen lähtökohtana ovat kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävälle tulevaisuudelle.

TaiKonin arvopohja perustuu käsitykseen oppilaan ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta. Pyrimme tukemaan oppilaan identiteetin ja itsetunnon kasvua sekä yksilönä että yhteisön

jäsenenä. Lasta ja nuorta tuetaan kehittämään omaa ilmaisua, tulkintaa ja kriittistä ajattelua taideaineelle ominaisten tiedon tuottamisen ja esittämisen tavoin. TaiKonissa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävälle tulevaisuudelle.

Eri taideaineiden vahva erityisyys tulee säilyttää, mutta taiteiden välinen yhteistyö on tärkeä osa toimintaamme. Taidekasvatuksessa tunnistetaan kestävän kehityksen välttämättömyys ja toimitaan sen mukaisesti. Kehittyvää teknologiaa arvostetaan, ja opetuksessa ja oppimisessa kannustetaan sen hyödyntämiseen.

TaiKonin taidekasvatuksen perustana on oppimisen, onnistumisen ja tekemisen ilo, turvallisessa ja hyväksyvässä ympäristössä. Oman taidealansa ammattilaisista koostuva henkilöstö tukee omalla osaamisellaan oppilaan taitojen kehittymistä ja valmiuksia omien opintopolkujen löytämiseksi, myös tuleville taiteen ammattilaisille.

Kaksi- ja monikielisyys on luonnollinen osa opetusta ja kulttuurinen moninaisuus on rikkaus monitaiteellisessa oppilaitoksessamme. Kunnioitus itseämme, ympäröiviä ihmisiä sekä muiden teoksia kohtaan on TaiKonin keskeisiä toiminnan arvoja. Henkilöstön avoin ja kunnioittava suhtautuminen eri kulttuuri- ja kasvatusnäkemyksiin on rakentavan vuorovaikutuksen perusta oppilaisiin ja heidän huoltajiinsa. Noudatamme Vaasan kaupungin opistojen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa[1].

TaiKon on aktiivinen toimija kunnallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla. Olemme mukana luomassa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta läsnäolon, mielipiteiden sekä esitysten ja teosten kautta.

2.3. Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

TaiKonin opetus perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden saavuttamiseksi sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Ilmapiiri ja vuorovaikutus ryhmissä on keskusteleva ja asioista saa olla eri mieltä.

Oppimisprosessissa on olennaista oppilaiden tahto ja kehittyvä taito toimia ja oppia yhdessä. Yhdessä oppiminen edistää oppilaan luovan ja kriittisen ajattelun ja ongelmaratkaisun taitoja sekä kykyä ymmärtää erilaisia näkökulmia. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Pienetkin tavoitteiden toteutumiset pyritään huomioimaan.

Eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia. Oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi ja vaatii uskallusta avautua ja rohkaisua ottamaan vastaan uutta tietoa. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

TaiKonilla oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppilasta ohjataan pienestä pitäen hahmottamaan isoja asioita pienten asioiden kautta. Opettajalla on tärkeä rooli rohkaista, kannustaa ja vahvistaa oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

2.4. Laajan oppimäärän yhteiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle. Taiteenalan laajan oppimäärän opinnot tarjoavat mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita innostetaan käyttämään taidetta myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä.

Laajan oppimäärän tavoitteena on vahvistaa oppilaiden oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua huomioimalla heidän vahvuutensa, potentiaalinsa ja kiinnostuksen kohteensa. Oppilaita rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Taiteenalan opintojen edetessä oppilasta ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan.

Laajan oppimäärän opinnot tarjoavat oppilaalle mahdollisuuden kehittää hänelle merkityksellisiä taiteenalan ilmaisutapoja. Oppilaita kannustetaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin.

Opinnoissa kehittyvä monilukutaito tukee oppilaiden kriittistä ajattelua ja oppimisen taitoja. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan taiteenalaa historiallisena, yhteiskunnallisena ja ajankohtaisena ilmiönä sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä taiteiden ja tieteiden välille.

TaiKonilla kuvataide ja tanssi soveltavat taiteen perusopetuksen laajaa oppimäärää.

3. Opetuksen toteuttaminen

3.1. Oppimisympäristöt

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan.

Monipuolisten oppimisympäristöjen tarkoituksena on tukea oppilaiden kasvua ja innostaa heidät oppimiseen. Ne myös tarjoavat jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin. Tavoitteena on, että oppimisympäristöt luovat edellytykset taiteenalalle ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen.

Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden taiteenalan opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

TaiKon on moni monitaiteellinen yhteisö. Saman katon alla olevat eri taideaineisiin suunnitellut asianmukaiset tilat antavat turvalliset ja viihtyisät puitteet taiteen monipuoliseen harrastamiseen kaiken ikäisille. Oppimisympäristömme tarjoavat edellytykset eri taiteenalojen ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn, johon kuuluvat myös asianmukaiset työvälineet, materiaalit ja tekniikka. Pyrimme myös talomme ulkopuolella olevien toimipisteiden tilojen asianmukaisuuteen.

Taideaineet jakautuvat esittäviin taiteisiin, pitäen sisällään tanssin, teatterin ja sirkuksen sekä visuaalisiin taiteisiin, sisältäen kuvataiteen, käsityön ja mediataiteen. Vaikka eri taideaineita ohjaavat eri taiteen perusopetuksen oppimäärät, säilyy taiteiden välisyys eri taideaineiden välillä suurena vahvuutena yhteisössämme. Tarjoamme opintokokonaisuuksia taideainerajoja ylittävästi ja huomioimme oppilaiden kiinnostuksen kohteet sekä taiteiden välisen osaamisen kehittämisen.

Erilaiset yhteistyöhankkeet ja projektit ovat tärkeä osa TaiKonin toimintaa ja tuovat muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kautta sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi oppilaidemme opintoja. Tuemme oppilaan taitojen ja taiteellisen ilmaisun monipuolista kehittymistä rakentamalla avointa, rohkaisevaa, innostavaa ja myönteistä ilmapiiriä.

3.2. Toimintakulttuuri

Taiteen perusopetuksen oppilaitoksen toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä sen jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa sekä vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja

kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Olennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

TaiKonin toimintakulttuuri perustuu avoimeen, positiiviseen ja keskustelevaan toimintailmapiiriin. Tärkeää on, sekä oppilaiden että henkilökunnan osalta, muiden tekemisen arvostaminen ja kunnioittaminen. Toimintakulttuurimme lähtökohtana on vahvistaa oppilaiden ja henkilökunnan kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja jossa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Toimintamme tukevat oppilaan taiteellisen ilmaisun tavoitteellista ja monipuolista kehittymistä turvallisessa työskentelyilmapiirissä, ottaen huomioon oppilaiden eri kehityksen vaiheet. Suuri osa opetuksestamme on ryhmäopetusta ja näin ollen ryhmädynamiikka ja yhdessä tekeminen ovat hyvin tärkeässä asemassa toiminnassamme. Yhteinen toimintakulttuurimme ohjaa myös taiteenaloihin liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sanavapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Sekä visuaalisten taiteiden että esittävien taiteiden opetuksessa valitaan työtapoja, jotka kannustavat vuorovaikutukseen, yhdessä tekemiseen, toisilta oppimiseen ja oman oppimisen reflektointiin. Tavoitteena on, että valitut työtavat ja oppimisympäristöt tukevat tutkivaa asennetta uuden oppimisessa ja kriittisen ajattelun kehittymistä. Oppilaita kannustetaan kokeilemiseen, improvisointiin ja sattuman hyödyntämiseen sekä osallistumaan opetuksen suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti yksilö- ja ryhmäopetuksen muotoja ja työtapoja mahdollistaen yksilölliset oppimispolut ja joustavat oppimisen jatkumot. Työtavoissa korostuu oppilaan kehityksen jatkuva seuranta säännöllisen palautteen antamisen ja saamisen muodossa. Työtapojen monipuolisuutta edistetään hyödyntämällä paikallisia kulttuuripalveluita, verkostoja, toimijoita ja globaaleja mahdollisuuksia.

Työtavat visuaalisten taiteiden opetuksessa mahdollistavat monipuolisen materiaalien, tekniikoiden ja ilmaisun keinojen käyttämistä. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Työtapojen ja materiaalien valinta ohjaavat kestävän kehityksen ja kiertotalouden periaatteet. Visuaalisten taiteiden teokset tavoittavat yleisönsä järjestetyissä tilaisuuksissa ja julkisessa tilassa sekä fyysisissä että virtuaalisissa ympäristöissä.

Esittävien taiteiden opetuksessa korostuvat ryhmätyö- ja vuorovaikutustaidot. Sitoutuminen ja sitouttaminen sekä motivointi tunneilla käymiseen ovat tärkeitä. Oppilaita ohjataan vastuulliseen työskentelyyn omassa toiminnassaan ja ryhmän yhteisissä tavoitteissa. Oppilaiden oman ilmaisu- ja havaintokyvyn harjoittaminen on keskeistä, ja siinä otetaan huomioon oppilaiden erilaiset keholliset kokemukset. Työtavat valitaan siten, että ne tukevat oppilaiden kykyä ymmärtää omaa oppimistaan ja kehollisuuttaan, reflektoida oppimiaan taitoja ja kehittää niitä edelleen omassa taiteellisessa työskentelyssä. Esiintyminen on tärkeä osa opetusta ja niitä pyritään järjestämään riittävästi ikään ja taitotasoon sopivia. Tavoitteena on luoda mahdollisuuksia luontevan esiintymisen kehittymiseen jo opintojen alusta alkaen.

3.3. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Kaiken yhteistyön lähtökohtana on vuorovaikutuksellisuus, tasavertaisuus, luottamuksen rakentaminen ja keskinäinen kunnioitus. Kehitämme huoltajien ja TaiKonin välistä yhteistyötä tarjoamalla aktiivisesti tietoa oppilaan opintoihin liittyvistä asioista sekä järjestämistämme näyttelyistä, esityksistä ja muusta toiminnasta. Opettajien tehtävänä on huolehtia siitä, että oppilaat saavat alusta lähtien oppimista ohjaavaa ja kannustavaa palautetta ja heidän huoltajansa tietoa lapsensa edistymisestä opinnoissaan. Tarjoamme oppilaiden huoltajille mahdollisuuksia tulla seuraamaan opetusta, ja tarvittaessa järjestämme heille myös erillisiä tiedotustilaisuuksia.

Ylläpidämme ja kehitämme yhteistyötä toimialueemme varhaiskasvatuksen ja opetustoimen, nuorisotoimen ja vapaa-aikatoimen sekä alueellisten ja valtakunnallisten oppilaitosten, taidelaitosten ja kulttuurielämän eri toimijoiden kanssa. Mahdollisuuksien mukaan osallistumme myös pohjoismaiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

TaiKon pyrkii osana Vaasan kaupungin opistoja ja Vaasan kaupunkiorganisaatiota kehittämään alueellista kulttuurielämää erilaisin esityksin, näyttelyin ja tapahtumin, niin yksin kuin yhteistyötahojen kanssa.

3.4. Toiminnan jatkuva kehittäminen

TaiKonissa toiminnan kehittäminen on jatkuva prosessi, sekä sisäisesti, tulosalueella että ulkoisten toimijoiden kanssa. Oppilaiden ja heidän huoltajiensa mielipiteitä hyödynnetään osana toiminnan seurantaa ja kehittämistä. Henkilöstön hyvinvointi sekä mahdollisuus kehittää omaa osaamistaan koetaan hyvin tärkeänä koko oppilaitoksen kehittämisen osana. Pedagoginen kehittäminen tapahtuu opettajien kesken pidettävien kehittämiskeskustelujen kautta, sekä taideainekohtaisesti että taideaineiden välillä. Myös ulkoisten koulutusten tarvetta seurataan vuosittain. Toiminnan järjestäjänä Vaasan kaupunki seuraa ja arvioi Vaasan kaupungin opistojen toimintaa. TaiKon osallistuu alueelliseen ja valtakunnalliseen toimintaan, jolloin vertaisarviointia suoritetaan myös oppilaitosten kesken.

TaiKonissa seurataan kansallisen ja kansainvälisen taidekasvatuksen suuntauksia ja eri taiteen ala- ja sisältökohtaisia kehittämistarpeita. Toiminnan kehittäminen perustuu saamiemme arvioiden ja kyselyjen tuloksiin ja havaitsemiimme muutostarpeisiin. Kehittämistyössä huomioimme myös yhteiskunnallisten muutosten toiminnallemme asettamat haasteet.

4. Opintojen laajuus ja rakenne

4.1. Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Perusopintoja edeltävän varhaisiän kasvatuksen laajuudesta päättää koulutuksen järjestäjä.

Annettavan opetuksen tulee mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen. Laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä on pyrittävä joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

TaiKon järjestää myös perusopintoja edeltävää varhaisiän kuvataide- ja käsityökasvatusta (kuvataide-käsityömix) sekä tanssi-, teatteri- ja sirkuksen varhaisiän opetusta (Teatteri-tanssi-sirkusmix, Tanssimix). Varhaisiän opintoja ei lasketa yleisen tai laajan oppimäärän laskennalliseen laajuuteen eikä ole edellytys perusopintojen aloittamiselle.

Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen ja niihin sisältyy myös lopputyö.

4.2. Opintojen rakenne

KUVATAIDE

Perusopinnot		
Opintokokonaisuus 1	6–7-vuotiaat	85 t
Opintokokonaisuus 2	8–9-vuotiaat	128 t
Opintokokonaisuus 3	10–12-vuotiaat	192 t
Opintokokonaisuus 4	13–14-vuotiaat	170 t
Opintokokonaisuus 5	soveltavat opinnot, jakautuvat koko perusopintojen ajalle	225 t

Syventävät opinnot		
Opintokokonaisuus 6	15–18-vuotiaat	384 t
Opintokokonaisuus 7	soveltavat opinnot, jakautuvat koko syventävien opintojen ajalle	116 t

TANSSI

Perusopinnot		
Opintokokonaisuus 1	7–8-vuotiaat	80 t
Opintokokonaisuus 2	9–10-vuotiaat	170 t
Opintokokonaisuus 3	11–12-vuotiaat	250 t
Opintokokonaisuus 4	13–14-vuotiaat	300 t

Syventävät opinnot		
Opintokokonaisuus 5	15–18-vuotiaat	448 t
Opintokokonaisuus 6	soveltavat opinnot, jakautuvat koko syventävien opintojen ajalle	52 t

Taulukoissa merkityt iät ovat suuntaa antavia ja voivat poiketa oppilaan taitotasoon katsoen. Opetusta järjestettäessä pyrimme joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot otetaan huomioon hänen opintojensa sisällön, laajuuden ja keston suunnittelussa. Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aiemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen perustuu selvityksiin oppilaan aiemmista opinnoista tai näyttöihin osaamisesta, ja se suhteutetaan kunkin hyväksi luettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksi lukemisessa menetellään edellä kuvatulla tavalla.

5. Oppimäärän yksilöllistäminen

5.1. Oppimäärän yksilöllistäminen

Opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaiden edellytyksiä, mikäli hän ei sairauden, vammaisuuden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan TaiKonin opetussuunnitelman mukaisesti. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet ja arviointimenettely. Tämä opintosuunnitelma laaditaan yhdessä huoltajan kanssa.

Opetusta järjestettäessä otetaan huomioon opintojen taidekasvatukselliset tavoitteet. Oppilaalta edellytetään kykyä hyödyntää annettavaa opetusta. Tavoitteissa painottuu taiteen elämyksellinen kokeminen sekä oppilaan taiteellisten kykyjen ja taitojen kehittäminen hänen omista lähtökohdistaan. Opetus toteutetaan ryhmäopetuksena. Opetuksen yksilöllistäminen toteutetaan TaiKonin opetushenkilökunnan, opetustilojen ja muiden resurssien puitteissa.

5.2. Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Ensisijainen ilmoittautumisaika on huhti–toukokuu. Tämän jälkeen ryhmät täydennetään opintonsa aloittavilla oppilailla. Mikäli ryhmiin mahtuu, uusia oppilaita voidaan ottaa lukuvuoden aikana opettajan harkinnan mukaan. Uudet oppilaat sijoitetaan oppilaalle parhaiten soveltuvaan ryhmään oppilaan ikä ja taitotaso huomioiden. Päätöksen oppilaaksi ottamisesta tekee kyseisen taideaineen ryhmätason opettaja.

6. Oppimisen arviointi

6.1. Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

Oppimiselle asetetut tavoitteet toimivat arvioinnin perusteena. Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilasta asettamaan opiskelulleen tavoitteita sekä auttaa häntä niiden saavuttamisessa. Arvioinnilla tuetaan oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä, oppimista ja edistymistä opinnoissaan. Oppilasta kannustetaan itsearviointitaitojen kehittämiseen ohjaamalla häntä reflektoimaan omaa oppimistaan ja opintojensa edistymistä.

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan taidollista kehittymistä monipuolisesti. Ryhmäopetuksessa arviointi on myös vuorovaikutteista. Oppilaan opiskelua, oppimista ja itsearviointia tukevat ryhmä ja opettajan antama palaute. Monipuolinen ja jatkuva arviointi koostuu erilaisista palautteen antamisen tavoista: oppilaat saavat henkilökohtaista palautetta opettajaltaan, ja oppilaita ohjataan itse- ja vertaisarviointiin.

Oppimisen arvioinnissa huomioidaan sekä edistymisen että osaamisen taso. Oppilaan itsearviointi tukee tätä. Arvioinnissa huomio kohdennetaan oppilaan onnistumiseen ja edistymiseen suhteessa tavoitteisiin ja aiempaan osaamiseen. Arviointi kohdistuu oppilaan toimintaan, ei hänen ominaisuuksiinsa. Syventävissä- ja teemaopinnoissa arvioinnilla tuetaan lisäksi oppilaan taitojen karttumista. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan sille asettamat tavoitteet.

Arvioinnin kohteet

Kuvataide – taidesuhde, visuaalinen valmius ja -lukutaito sekä osallisuus ja vaikuttaminen.

Tanssi – hyvinvointi ja kehollisuus, vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen, taito ja taide, esiintyminen.

6.2. Arviointi opintojen aikana

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin perusopintojen ja syventävien opintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Opintojen aikaisessa arvioinnissa otetaan huomioon näissä opetussuunnitelman perusteissa kuvatut taiteenalan laajan oppimäärän arvioinnin kohteet. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Oppilasta perehdytetään taiteenalan arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassaan päättämällä tavalla.

Taiteenalan laajan oppimäärän perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Siinä annetaan sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

Laajan oppimäärän opintojen aikaista arviointia täsmennetään taiteenalakohtaisesti näissä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa.

6.3. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

6.4. Oppimäärän arviointi

Laajan oppimäärän arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot. Arviointi kertoo, miten oppilas on saavuttanut taiteenalan laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Syventävien opintojen aikana oppilaalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Taiteenalan laajan oppimäärän arvioinnin kohteet on kuvattu taiteenalakohtaisissa osuuksissa.

Laajan oppimäärän arviointi perustuu koulutuksen järjestäjän hyväksymässä opetussuunnitelmassa määriteltyihin laajan oppimäärän arvioinnin kriteereihin. Päättötodistukseen merkitään sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

Laajan oppimäärän arviointia täsmennetään taiteenalakohtaisesti näissä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa.

Tässä opetussuunnitelmassa määriteltyjä arvioinnin kohteita tarkennetaan ja päivitetään jatkuvasti.

Laajan oppimäärän opinnoissa oppilaan on mahdollisuus saada kaksi todistusta; perusopintojen todistus sekä koko taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus. Nämä todistukset sisältävät sanallisen arvioinnin oppilaan suorittamista opinnoista. Siinä kuvataan oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa kyseiseen taiteenlajiin ja opintotason tavoitteisiin. Lopputyö arvioidaan osana opintoja.

Laajan oppimäärän lopputyöt

Syventävien opintojen aikana jokainen kuvataide- ja tanssioppilas suunnittelee ja valmistaa taiteellisten ajattelu- ja ilmaisutaitojen hallintaa osoittavan lopputyön. Oppilas asettaa yhteistyössä opettajiensa kanssa tavoitteet työlleen, ja sen toteutustavasta päätetään oppilaitoksen hyväksymien vaihtoehtojen pohjalta. Lopputyö voi koostua erilaisista osakokonaisuuksista tai keskittyä oppilaan valitseman erityisosaamisen osoittamiseen.

Oppilaalla on mahdollisuus painottaa ja suunnata opintojaan tekemällä henkilökohtaisia valintoja Vaasan kaupungin taiteen perusopetuksen tarjoamista täydentävien opintovaihtoehtojen joukosta. Tällöin hänen opintoihinsa voi sisältyä esimerkiksi toisten tanssi- ja taidelajien opintoja, osallistuminen taiteelliseen produktioon tai vastaavaan. Oppilaan valinnat täydentävien opintojen osalta suuntaavat hänen lopputyönsä muotoutumista ja toteuttamista. Lopputyöhön voi liittyä kurssimuotoisia opintoja.

Lopputyöhön tulee sisältyä:

1. Taiteellinen työ ja / tai portfolio, joka on koostettu syventävien opintojen aikana. Työ voi olla eri taiteenlajeja ja niiden ilmaisukeinoja yhdistävä prosessi tai prosessin tulos.
2. Työskentelyprosessin dokumentointi ja sen kuvaus kirjallisena tuotoksena
3. Lyhyt teksti, jossa oppilas analysoi omaa taiteellista työtään ja teostaan.

6.5. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- *todistuksen nimi*
- *koulutuksen järjestäjän nimi*
- *oppilaitoksen nimi*
- *taiteenala*
- *oppilaan nimi ja henkilötunnus*
- *opiskeluaika vuosina*
- *oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot*
    - *kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus*
- *sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista*
- *rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima*
- *jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman*
- *kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä*
- *jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman*
- *merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.*

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- *todistuksen nimi*
- *koulutuksen järjestäjän nimi*
- *oppilaitoksen nimi*
- *taiteenala*
- *oppilaan nimi ja henkilötunnus*
- *opiskeluaika vuosina*
- *oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot*

    - *kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus*
- *oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot*
    - *kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus*
    - *syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe*
- *sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä*
- *rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima*
- *jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman*
- *kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä*
- *jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman*
- *merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.*

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

7. Kuvataide

Kuvataiteen laajan oppimäärän tehtävänä on tukea oppilaan kasvua, itsetuntemusta, identiteetin rakentumista ja kulttuurista osaamista kuvataiteen keinoin. Opetus vahvistaa oppilaan kokemusta itsestään visuaalisen kulttuurin aktiivisena toimijana sekä luovana ja vastuullisena yhteisön jäsenenä. Opinnot kehittävät visuaalisen havainnoinnin, ajattelun, ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja sekä luovat edellytyksiä uuden oppimiselle.

Opetus rakentaa yhteyksiä oppilaiden omien kuvallisten kulttuurien sekä kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin välille. Opinnoissa tarkastellaan visuaalisen kulttuurin jatkuvaa muuntumista ja avoimia rajoja. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia syventyä heille merkityksellisiin sisältöihin, teemoihin ja ilmaisun keinoihin. Oppilaiden kokemusmaailmaan kiinnittyvällä lähestymistavalla luodaan perustaa oivalluksia herättävälle oppimiselle ja tekemisen ilolle. Oppilasta kannustetaan nauttimaan kuvataiteesta sekä arvostamaan omaa ja muiden taiteellista työtä.

Opintojen edetessä oppilas harjaantuu tulkitsemaan, arvioimaan ja arvottamaan kuvallisia ilmiöitä eri näkökulmista. Opetuksessa kannustetaan pohtimaan kuvataiteen yhteiskunnallisia merkityksiä ja kehittämään kriittistä ajattelua. Oppilasta rohkaistaan tarkastelemaan omaa taiteellista työskentelyä suhteessa visuaalisen kulttuurin kenttään. Opetuksessa tarkastellaan taiteiden ja tieteiden yhteyksiä sekä innostetaan niiden soveltamiseen opinnoissa. Taiteen toimintatapoja käytetään vuorovaikutuksen, yhteistyön, osallistumisen ja vaikuttamisen välineenä. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti paikallisia kulttuuripalveluita ja muita resursseja. Opinnot antavat valmiuksia kuvataiteen elinikäiselle ja omaehtoiselle harrastamiselle sekä opintojen jatkamiselle muissa koulutusmuodoissa.

Varhaisiän kuvataide- ja käsityömix

4–5-vuotiaat

Opintojen tavoitteena on kannustaa ja innostaa lapsia ilmaisemaan itseään leikin ja taidemuotojen keinoin sekä saamaan kokemuksia ja elämyksiä luodessaan ja kokiessaan eri taidemuotoja. Lasten aktiivista roolia ja moniaistista suhtautumista maailmaan korostetaan tutkivin, kokeilevin ja monitaiteellisin työtavoin. Lapset saavat harjoitella motorisia taitoja ja pitkäjänteisyyttä käyttämällä eri tekniikoita, materiaaleja ja välineitä.

Kuvataiteen perusopinnot

Tavoitteet	Keskeiset sisällöt
- Taidesuhde	- Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot
- Visuaalinen lukutaito	- Omat kuvat
- Osallisuus ja vaikuttaminen	- Taiteen maailma
- Visuaalinen ympäristö	

Opintokokonaisuus 1 (6–7-vuotiaat, kuvataide- ja käsityömix)
Oppilas

- on ilmaissut omaa mielikuvitustaan ja luovuuttaan ja hänelle on annettu kannustusta
- on kokeillut kuvataiteen ja käsityön perustekniikoita ja ymmärtää miten materiaaleista ja välineistä pidetään huolta
- osaa keskustella omista ja muiden teoksista ja ymmärtää, että taide on kieli, jolla on monia ilmaisukeinoja
- on saanut harjoitella ja kehittää omaa taiteellista ilmaisuaan
- tunnistaa muinaistaiteen ja talonpoikaistaiteen.

Opintokokonaisuus 2 (8–10-vuotiaat)
Oppilas

- on selvillä sommittelun ja kuvantamisen peruskäsitteistä
- osaa katsoa omaa työtänsä objektiivisesti ja keskustella siitä
- ymmärtää miten taidehistorialliset teokset, työtavat ja tekniikat voidaan nähdä inspiraatiolähteinä ja suhteessa omaan visuaaliseen maailmaan
- on selvillä perusmateriaalien ominaisuuksista, taustoista ja valmistuksesta
- tunnistaa renessanssitaiteen ja klassisen taiteen

Opintokokonaisuus 3 (10–12-vuotiaat)
Oppilas

- oppilasta on rohkaistu keskustelemaan taideteoksista ja mediakuvien sanomasta ja tunneilmaisuista
- osaa kertoa ilmaisuista ja tunteista omassa kuvassaan ja omista tekniikan ja ilmaisun valinnoistaan
- tuntee siveltimen ja kynän jäljen ja eri materiaalien rakenteen ja on kokeillut erilaisia perusmateriaaleja ja –tekniikoita
- oppilaalla on kokemusta oman työn suhteuttamisesta muiden töihin ja osaa itse etsiä viitekuvia sekä työn kuluessa, että valmiista työstä keskusteltaessa
- tunnistaa impressionismin, modernismin ja postmodernismin.

Opintokokonaisuus 4 (13–14-vuotiaat)
Oppilas

- osaa asettaa tavoitteet omalle työlleen, hakea inspiraatiota, suunnitella omia projekteja ja toteuttaa ne
- on saanut kokemuksia oman teoksen sisällöstä ja sanomasta kertomisesta sekä sanoman välittämisessä onnistumisesta reflektoinnista
- osaa suhteuttaa oman työnsä nykytaiteeseen ja omiin kiinnostuksen kohteisiinsa ja visuaalisen kulttuurin mielenkiintoisiin kohteisiin
- on saanut mahdollisuuden syventää tietämystään omilla kuvataiteellisilla kiinnostusalueillaan
- on opiskellut nykytaidetta ja sen eri suuntauksia

Opintokokonaisuus 5 (soveltavat opinnot, kattavat koko perusopintoajan)
Sisältö: näyttelykäynnit, projektiopinnot, leirit, ateljétunnit sekä muut yhteiset opinnot: *Kaksiulotteisuus, Mediataide, Kestävä kehitys ja Kolmiulotteisuus.* Nämä kurssit määritellään TaiKonin lukuvuosisuunnitelmassa.

Syventävien opintojen edellytykset:

1. Oppilas ymmärtää, että taide on kieli ja että jokainen teos ilmaisee jotakin.

2. Oppilas osaa keskustella omien teostensa tematiikasta.

3. Oppilas tuntee tekniikat inspiraation etsimiseksi. Oppilas osaa hyödyntää omia kiinnostuksen kohteitaan ja ajatuksiaan lähtökohtana omalle työlleen.

4. Oppilas tuntee kuvataiteen perustekniikat ja työtavat.

5. Oppilaalla on taiteen maailman ja historian perustiedot.

Kuvataiteen syventävät opinnot

Opintokokonaisuus 6 (15–18-vuotiaat)
Oppilas

- on syventänyt kuvataiteen tietojaan ja saanut mahdollisuuden henkilökohtaisen ilmaisun kehittämiseen
- on oppinut työprosessin taustalla olevan metodiikan ideasta valmiiseen teokseen
- oppilaalla on välineet oman taiteellisen ilmaisunsa ja omien teostensa sekä suulliseen että kirjalliseen analysointiin
- on saanut mahdollisuuden syventyä omaan kuvataiteelliseen kiinnostusalueeseensa
- tuntee tämän päivän yhteiskunnan taiteen ja kuvataiteen roolin erilaisissa opinnoissa ja ammateissa

Opintokokonaisuus 7 (soveltavat opinnot, kattavat koko syventävien opintojen ajan)
Sisältö: Oppilas laati portfolion, joka sisältää työpäiväkirjan ja teoksia. Portfolio on osa oppilaan lopputyötä opintojen päättyessä. Oppilas tekee lopputyön syventävien opintojen lopussa. Soveltavat opinnot sisältävät myös näyttelyissä käyntejä, projektiopintoja, ateljétunteja sekä muita yhteisiä opintoja. Nämä kurssit määritellään TaiKonin lukuvuosisuunnitelmassa.

8. Tanssi

Tanssiopinnot koostuvat oppilaan valitseman päätanssilajin (baletti tai nykytanssi) sekä sitä tukevien muiden tanssilajien ja oppiaineiden opinnoista. Opetuksen tarkoitus on tarjota oppilaalle mahdollisuus kokea ja vaalia tanssin iloa sekä opiskella tanssia tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti. Tavoitteena on, että oppilas rakentaa omakohtaisen suhteen tanssiin, rohkaistuu ilmaisemaan itseään kehollisesti ja muodostaa laaja-alaisen käsityksen tanssista taidemuotona. Opintojen myötä oppilas oppii yhä paremmin huolehtimaan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnistaan ja toimimaan ryhmän ja yhteisön jäsenenä. Opetus kannustaa oppilasta osallistumaan erilaisiin tanssi- ja taidetapahtumiin ja esityksiin sekä esiintyjänä että katsojana.

Tanssin perusopintojen keskeinen sisältö on, että oppilas tutustuu monipuolisesti päätanssilajinsa (baletti tai nykytanssi) eri osa-alueisiin sekä muiden tanssilajien perustekniikkaan, ilmaisukeinoihin ja tyylipiirteisiin.

Tanssin syventävien opintojen keskeinen sisältö on, että oppilas on laajentaa ja syventää perusopinnoissa omaksumiaan tietoja ja taitoja. Opinnot koostuvat päätanssilajin (baletti tai nykytanssi) sekä muiden tanssilajien ja oppiaineiden opinnoista. Oppilaalla on mahdollisuus painottaa ja suunnata opintojaan tekemällä henkilökohtaisia valintoja Vaasan kaupungin taiteen perusopetuksen tarjoamista vuosittain täydentyvistä vaihtoehdoista. Tällöin hänen opintoihinsa voi sisältyä esimerkiksi toisten tanssi- tai taidelajien opintoja, osallistuminen taiteelliseen produktioon tai vastaavaan. Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa opettajan ohjauksessa tanssin laajan oppimäärän lopputyön. Oppilas asettaa yhteistyössä opettajiensa kanssa tavoitteet työlleen, ja sen toteutustavasta päätetään oppilaitoksen hyväksymien vaihtoehtojen pohjalta.

Opetus toteutetaan pääsääntöisesti ryhmäopetuksena. Opetuskertoja on 1–3 viikossa ja opetuskerran pituus on 60–90 minuuttia. Tarkemmat TaiKonin tanssin laji- ja ainekohtaiset sisällöt laaditaan tätä opetussuunnitelmaa täydentäviksi ja täsmentäviksi erillisiksi dokumenteiksi. Niitä päivitetään ja tarkennetaan vuosittain.

Tavoitealueet

Hyvinvointi ja kehollisuus
Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen
Taito ja taide
Esiintyminen

Tanssin perusopinnot

Opintokokonaisuus 1

Tavoitteet:

Oppilas

- kokee tanssin ja oppimisen iloa sekä kiinnostuu tanssin harjoittelusta
- osaa toimia ryhmässä
- omaksuu erilaisia tanssitunneilla käytettäviä työskentelytapoja
- oppii omatoimisesti antamaan tilaa toisille
- oppii tanssitekniikan alkeita sekä tanssin edellyttämiä motorisia taitoja
- totuttelee esillä olemiseen ja esiintymiseen erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä.

Opintokokonaisuus 2

Tavoitteet:

Oppilas

- ymmärtää keskittymisen ja pitkäjänteisen työskentelyn merkityksen tanssitaitojensa kehittämisessä
- oppii vastaanottamaan palautetta ja hyödyntämään sitä harjoittelussaan
- oppii tanssitekniikan perusteita ja tanssilajin edellyttämiä motorisia taitoja
- omaksuu harjoitteluun liittyviä tietoja ja taitoja, jotka tukevat hänen kehollista hyvinvointiaan
- suhtautuu myönteisesti omaan kehoonsa ja sen haastamiseen
- kunnioittaa myös muissa taideaineissa käytettäviä ilmaisutapoja
- oppii suhteuttamaan liikkumisensa tilaan ja toisten liikkumiseen
- osaa hyödyntää mielikuvitusta ja luovuutta tanssissa

Opintokokonaisuus 3

Tavoitteet:

Oppilas

- kiinnostuu erilaisista kehon käytön ja ilmaisun mahdollisuuksista sekä musiikin hyödyntämisestä eri tanssityyleissä
- omaksuu tanssin lajikohtaisia perustermejä ja -käsitteitä
- omaksuu tanssitekniikan perusteita sekä kehittyy tanssilajin edellyttämiltä motorisilta taidoiltaan
- oppii omatoimisuutta toiminnassaan sekä vastuun ottamista myös ryhmän jäsenenä
- kunnioittaa omaa ja muiden kehollista ilmaisua
- oppii palautteen antamisen taitoja
- oppii tanssi- ja liikeimprovisaatioon liittyviä taitoja sekä rohkenee esittää omia liiketuotoksiaan
- osaa valmistautua itsenäisesti esiintymistilanteisiin

Opintokokonaisuus 4

Tavoitteet:

Oppilas

- oppii asettamaan itselleen tarkoituksenmukaisia ja realistisia tavoitteita sekä omien fyysisten ominaisuuksiensa että tanssitaitojensa kehittämisessä
- oppii koreografian tekemiseen liittyviä taitoja
- oppii sanallistamaan ja jakamaan kokemuksiaan sekä tanssimisesta että tanssista taidemuotona
- avartaa tanssikäsitystään tutustumalla tanssitaiteen eri muotoihin
- oppii ymmärtämään tanssitaiteen suhdetta muihin taidelajeihin
- osaa kantaa vastuuta erilaisissa esiintymistilanteissa ja -ympäristöissä

- hallitsee perusopintojen oppisisällön mukaiset tiedot ja taidot, joiden pohjalta hänellä on edellytykset siirtyä tanssin syventäviin opintoihin.

-

Tanssin syventävät opinnot

Opintokokonaisuus 5

Tavoitteet: Oppilas
- osaa suunnata opiskeluaan sekä asettaa itselleen lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita
- tunnistaa omis kehollisia vahvuuksiaan ja haasteitaan sekä tanssimisen vaikutuksia hyvinvointiin
- kunnioittaa jokaisen yksilöllisyyttä, erilaisia näkemyksiä ja kehollisen kokemuksen ainutlaatuisuutta
- kehittää kokonaisvaltaista tietoisuutta liikkumisestaan osana ryhmää
- harjoittelee tanssikomposition rakentamisen taitoja sekä osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti ryhmälähtöiseen luovaan prosessiin
- osaa tehdä vertaisarviointia rakentavasti
- oppii hahmottamaan tanssia taidelajina suhteessa muihin taiteisiin ja yhteiskuntaan
- syventää harjoittelemansa tanssilajin keskeisiä taitoja ja kehontietoisuutta

Opintokokonaisuus 6 (soveltavat opinnot)

Sisältö: lopputyö sekä muut kurssikohtaiset opinnot (määritellään Taikonin vuosisuunnitelmassa)

Tavoitteet: Oppilas
- hakee omatoimisesti tietoa hyvinvointiin ja terveelliseen elämäntapaan liittyvistä asioista sekä hyödyntää sitä oman hyvinvointinsa tukena
- osaa sanallistaa tanssiteosten ja taiteen tuottamia kokemuksia sekä omia tulkintojaan niistä
- hakeutuu omatoimisesti taide-elämysten pariin
- oppii ymmärtämään eri osatekijöiden merkityksen taitteellisen kokonaisuuden rakentumisessa
- syventää liike- ja tanssi-improvisaatioon liittyviä taitojaan
- saa valmiudet taiteen alan ammatillisiin jatko-opintoihin sekä elinikäisen tanssisuhteen säilyttämiseen